

Smernica 31: PREDUNIVERZITETSKO OBRAZOVANJE NA KOSOVU

Smernica 8 opisuje pristup preduniverzitetском obrazovanju osoba sa invaliditetom u školskom sistemu Kosova.

Ova smernica je izrađena za potrebe osoba sa invaliditetom, njihovih porodica i prijatelja kroz publikovanje na veb portalu i aplikacije za mobilne telefone **INVALIDNOST.INFO**

Sadržaj ove smernice ne odražava nužno i stav veb portala **INVALIDNOST.INFO** već daje samo pregled postojećih informacija.

Pristup i napredovanje kroz sve nivoe preduniverzitetskog obrazovanja omogućeno je u skladu sa odredbama zakona o preduniverzitetском obrazovanju, bez postojanja diskriminacije po osnovama kao što su: pol, rasa, seksualna orijentacije, fizički, intelektualni ili bilo koji drugi vid nesposobnosti.

Dete ima poteškoća u učenju ako:

1. ima znatno veću poteškoću u učenju u odnosu na većinu dece istog uzrasta; ili
2. ima nesposobnost koja ga sprečava ili ometa kod korišćenja obrazovnih mogućnosti one vrste koja se pruža deci njegovog uzrasta u obrazovnoj ustanovi ili ustanovi za osposobljavanje.

Resursni centri, specijalne škole i jedinice koje pružaju posebno obrazovanje

1. Ministarstvo može osnivati i održavati resursne centre, specijalne škole i druge jedinice koje pružaju specijalno obrazovanje za decu sa teškim ili višestrukim telesnim oštećenjima ili poteškoćama u učenju za koju je utvrđeno da nisu sposobna da se obrazuju u opštinskim školama ili javnim ustanovama za osposobljavanje.
2. Resursni centri i druge jedinice uspostavljene shodno ovom članu dužne su takođe da, u okviru raspoloživih resursa, pružaju pomoć na zahtev obrazovnih institucija ili institucija za osposobljavanje učenika sa poteškoćama u učenju.
3. Nastavnici i drugo stručno osoblje zaposleno u školama, resurnim centrima i drugim jedinicama uspostavljenim shodno ovom članu mora da bude licencirano u skladu sa ovim zakonom.
4. Za decu koja pohađaju resursne centre, specijalne škole i ostale jedinice uspostavljene ovim zakonom, Ministarstvo obezbeđuje besplatan, siguran i odgovarajući prevoz, ili odgovarajuću kućnu negu, shodno individualnoj stručnoj proceni.

Znakovni jezik i Brajevo pismo

1. Učenici i deca, čiji je prvi jezik znakovni jezik, pohađaju nastavu iz upotrebe znakovnog jezika i putem znakovnog jezika.
2. Ministarstvo može odlučiti da nastava putem znakovnog jezika i nastava iz korišćenja znakovnog jezika bude održana na drugoj lokaciji od uobičajene obrazovne ustanove učenika.
3. Učenici sa delimično oštećenim vidom, kao i slepi učenici, imaju pravo da pohađaju nastavu za savladavanje korišćenja Brajevog pisma kao i na upotrebu neophodnih tehničkih pomagala. Takvi učenici, takođe imaju pravo na neophodnu orijentaciju i uputstva u vezi sa kretanjem koja se odnose na njihovo kretanje u školi, na putu do škole i od nje, kao i kod kuće.
4. Pre pohađanja nastave na znakovnom jeziku, Brajevom pismu ili davanja uputstava ili obuke za orijentaciju i kretanje shodno ovom članu, mora se izvršiti procena nesposobnosti učenika i njegovih potreba za pristupom, a procenu vrši opštinski tim stručnjaka za procenu uspostavljen shodno ovom Zakonu.

Više informacija možete pronaći putem sledećih linkova:

ZAKON BR. 04/L-32 O PREDUNIVERZITETSKOM OBRAZOVANJU

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2770>

ADMINISTRATIVNU UREDBU BR.23/2013 RESURSNI CENTRI

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10036>

ADMINISTRATIVNU UPUSTVA BR.24/2014 PRETVARANJE PRIPOJENIH ODELENJA U RESURSNE UČIONICE

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10246>

ADMINISTRATIVNO UPUTSVO BR. 18/2013 KORIŠĆENJE INDIVIDUALNOG PLANA OBRAZOVANJA

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10137>

ADMINISTRATIVNU UREDBU BR.26/2012 KVALIFIKACIJA ZA OSOBLJE KOJA RADI SA UČENCIMA SA POSEBNIM POTREBAMA ZA OBRAZOVANJE

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=9924>